

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Széchenyi utca SIMON-ház Kunz József nr
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK,

„Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pa...
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ideintéendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert kszektől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
küldve:
Égész évre " " " " 10 ft — kr.
Félévre " " " " 5 ft — kr.
Negyedévre " " " " 2 ft 50 kr.
Egy hóra " " " " 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsopetitor egyszeri beiktatásért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért ki 60 30 kr
Nyiltér 4 hasábsopetitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglal
újdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Szerda, Oktober 26.

209. szám.

Az 1888. évi állami költségvetés.

III.

Azon ezertéle benső politikai és nemzetgazdasági viszonyról fogva, melyben a monarchia másik államával állunk, nemcsak érdekes, hanem fontos is, hogy az osztrák lapok, összességükben minden esetre hű tükröi a szövetséges állam közvéleményének, minő állást foglalnak el Tisza pénzügyi exposéjával szemben. Megelégedéssel constatáljuk, hogy az erre vonatkozólag olvasottak összességükben megnyugtató, minden szokászerű apró gonoszság és nem mindig jól alkalmazott rossz élecek mellett is, melyekről nevezetesen a bécsi lapok ez alkalommal sem mondanak le, egészen véve mégis elismerik a magyar pénzügyek jelenlegi vezetőjének képességét és megbízhatóságát, számításainak komolyságát és bizalomra méltó voltát, valamint óhajai és reményei többé-kevésbé leendő teljesedésének jövőbeli lehetőségét.

Nem mindegyik hiszi, hogy az előirányzott bevételek az utolsó krajczárig be fognak folyni; némelyek kétkednek azon is, hogy a siker a remény, melyet Tisza a dohányjövődék és szeszadó reformjához fűz, igazolni fogja és hogy az 1890. évre nemhogy defizitünk nem lesz, hanem többletet várhatunk: de egyetlen lap sem ismeri félre a magyar kormány mély komolyságát és becsületes törekvését az iránt, hogy az állambiztartásban a kiadások a nélkülözhetetlenekre korlátoztassanak és mindazon bevételi források megnyitassanak, melyek az állam javára még kiaknázzhatók a nélkül, hogy az adófizetők terhe elviselhetlen legyen.

Ha egyes lapok is épen, olyanok, melyek különben szívesen adják az előkelőt és finomzékűt, épen ez alkalmat használják fel és vélik jól választottnak arra, hogy Magyarországnak és kormányának néhány inkább frívól, mint találó szúrás adjanak: úgy ez meglehetősen rossz izlésre mutat. Vagy azt hiszi például a

„Neue Freie Presse.“ hogy valami nagy aritmetikai és nemzetgazdasági cselekményt végzett, Riese Adámot és Stein Lőrinczet újra felfedezte, ha gúnyolódva arra utal, hogy a Tisza által beterveztett költségvetési előirányzatban az államadósságot kamataira és vasuti kamatbiztosítókra 130 millió forintnál több van felvéve?

Jobb szerette volna a „Neue Freie Presse“ és vele együtt azon körök, melyeknek érdekeit kiválóképen képviseli, ha a magyar pénzügyek jelenlegi vezetője, aki a pénzügyekbeli felfogás egyéniségére, józanságára és becsületességére nézve sokszorosan emlékeztet a megboldogult Brestelre ehhez hasonlóan azon alaplól indulva ki, hogy nem csak mindig és mindig csupán az idők nehézségeivel küzdő adófizetőt, hanem egyszer kivételképen a gazdag államhitelezőt is rá kellene venni, hogy hozzon áldozatot az állambiztartás rendezésére és biztosítására: az államadóssági szelvényt úgy 16%-kal megkurtította volna?

Nem tudjuk, hogy a „Neue Freie Presse“ urai a szükségnek és saját ösztönöknek engedelmessé, bizonyos diszkrét fekvő helyeket mily gyakran szoktak felkeresni. Ennek nyilván gyakran kell történnie, mert különben nem lenne érthető, hogy a gazdag emberek tisztelt vezérlapja miért ütközik meg azon oly nagyon, hogy szegény költségvetésünkben egy állami épületnek modern klotzetekkel való felszerelésre szükséges 2000 ft. a befektetések közt fordul elő. Oly beszerzés, mely arra van szánuva, hogy egy épületet egészségesebbé, kényelmesebbé, tehát értékesebbé is tegyen és a melynek huzamosab ideig kell szolgálatot tennie, de semmi esetre sem szabad évenként ismétlődnie, nem investitio? Illó szeméremmel bevalljuk, hogy a szokások finomulásában még a civilisator feladatának oly szigorú tudatával bíró Tisza—regime alatt sem vittük annyira, hogy az illem ezen a „Neue Fr. Presse“ által

oly értelmesen és szeretetteljesen ápol módjának gyakorlását állami kiadásaink ordinariáumába illesztjük.

Egyébiránt ezen szemelvények idézésével csak azt akarta kimutatni a „Pester Correspondenz“, hogy mily hiábavalók és mellékese az ellenvetések, melyeket a Tisza-exposé ellen még a legelőkelőbb bécsi lap is felhozni tud, — a kevésbbé fontos lapok inceselkedő glosszái lehetőleg még jelentéktelenebbek és a szoliditás, józanság és jólmegfontoltság általános benyomását, melyet az exposé keltett, nem képesek megzavarni, elhomályosítani. Egy berlini lap, a famözus „Kreuz zeitung“ ugyan egyszerűen kijelenti, hogy Magyarország hitelt nem érdemel. Szerencsére e lap a pénzügyi dolgokban jóval kevesebbre becsülendő a nullánál; hogy ez iránybeli ítélete megnyit ér, az világosan kitetszik azon általános is mert tényből, hogy a német krach hősei, az Ujestek, Katiborok, Wageurek és társaik legbensőbb patronusainak köréből kerültek ki.

A király ő felsége — a mint a Budapesti Correspondenznek Bécsből jelentik — a delegáció kataszombaton október 29-én fogja fogadni és pedig 12 órakor a magyar, ezután pedig 1 órakor az osztrák delegációt. A magyar delegáció első alakuló ülését e hó 27-én tartja alkalmasint délután 5 órakor. A delegáció határozatképességéhez legalább 40 tag jelenléte szükséges. A magyar delegáció albizottságai a hozzájuk utasított előterjesztések tárgyalásához már november 2-án, legkésőbb 3-án hozzáfognak. — Tisza Kálmán miniszterelnök szerdán este Bécsbe utazik s a delegációk üléséhez alatt ott is marad.

Külföld.

A francziák képviselőház a tegnap kezdte meg új ülését s ezzel a Rouvier kormányra ismét nehéz napok virradtak. Nem azért, mintha a színek közben valami nagy hibát követett volna el s most büntetésből kellene félnie. Sőt ellenkezőleg, igen jól megálta helyét s tapintatosan, de azért férfias erélyvel végezte a reá háruló küll és belpolitikai feladatokat. Szerencsésen rendezte

a franczia-német összeütközést, Angliával egyezsége lépett a Szezesatorna ügyében, a pénzügyekben nagy megtakarításokat tett s az államadóságok konzesszióját folytatni készül.

Mindez azonban nem békíti ki vele a radikálisokat. Ezek halálos ellenségei mostan és mindent el fognak követni, hogy megbuktassák. Első sorban a Caffarel-botrány s mind az a mi vele összefügg, fog fegyverül használni, ámbár kétségtelen, hogy a Rouvier-kormány vádolható legkevésbbé e dologban, mert Caffarel és társai nem az ő kreatúrái.

Már a mai ülésben interpelláció tárgya lesz az a botrány. A bonapartisták részéről indul ki a támadás, de azon reményben, hogy a radikálisok a legbuzgóbban támogatni fogják. Ez iránt nincs is kétség s a kormány létele, mint a mult ülészekban, ugy ezután is attól függ, minő magatartást fognak a párisi gróf hívei követni. Ez irányban a trónkövetelő tudvalevőleg épen a napokban adta ki utasításait a monarchistáknak.

Elnöki jelentés,

a debreczeni kereskedő testület f. é. okt. hó 30-án tartandó közgyűlésére.

A debreczeni kereskedő testület, mely már 172 év óta áll fenn, f. hó 30-án tartandó zárülésen megszűnik létezni, illetőleg miniszteri rendeletre, az új ipartörvény korlátai között újonnan szervezkedik „kereskedő társulat“ név alatt. Ez ülésen Szepessy Antal testületi elnök terjedelmes jelentést fog előterjeszteni a választmányának harmadfélvi működéséről. A jelentés a jelenleg uralkodó közgazdasági eszméket és a tényleges viszonyokat találóan és tanulságosan jellemző bevezetéssel kezdi, s ezt a bevezetést érdekes és érdekesnek tartjuk egész terjedelmében reprodukálni, a mint itt következik.

„Harmadfél éve mult el annak, hogy testületünk közgyűlést tartott, és így harmadfél éve mult el annak is, hogy a választmány működésére vonatkozó jelentésemet előterjeszteni szerencsém volt.

És noha jól tudom, hogy minden egyesületi vagy testületi életnek nyilvánulása csak az évenként tartani szokott közgyűlés által nyerheti jóváhagyását, hogy ne mondjam szentesítését — mindazonáltal hitem és meggyőződés, hogy az alantabb felsorolt okoknál fogva legalább is megengedhetőnek néltőztatik a tisztelt közgyűlés választmányunk

volna meg a kis Bertát a Kristóf czukrásboltjából! Mig mi ott hiába tapostuk körülte a földet s szép szavakkal kerülgöttük, és a furdangos vén róka egyenesen neki megy s elkapja előlünk. Ne tagadd, ugys tudjuk.

Csongrády Gézát bántotta ez a beszéd s hamar véget vetett annak; de nem volt mégsem bátorsága nyitlan rendre utasítani a gavallér pajtást, a ki oly szemtelen hangon beszélt az ő menyasszonyáról. Csak magában boszankodott.

Éh! de hiszen pár nap mulva ennek az ostoba fecsegésnek majd vége lesz.

(Folyt. köv.)

Két házasság.

— Eredeti regény egy kötetben —

Irta: R. P. O.

(Folytatás.)

(14)

— Mindkettőnk elragadott tegnap az indulat, ugymond Viola majdnem könnyezve, de ez őszinte mély megbánás behegészti a mély sebet is. Ne is bolygassuk a történeteket, igazán ne.

— Oh meglásd, ezentul gyöngéd szeretettel fogok hozzád ragaszkodni, tudom, hogy oly sokat szenvedtél az életben, én is szenvedek s a szenvedés egymáshoz fűzi a zaklatott lelkeket. Ugye nem hagysz el? Kérve, kérlek, maradj továbbra is melá-lunk, mert szükségem levé majd vigasztalásodra, bátorításodra. Oh! nagyon, nagyon bántja valami a szívetem! Leona fejét Viola kezére hajtá s forró könnyeivel áztatá azokat.

A büszke, gögös Leona arcán nem volt most más kifejezés, mint a leirhatatlan bánat; fájdalmas hangon elmondott panaszó-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az előítélet.

Elbeszélés,

VÉRTESI ARNOLDTÓL.

(Folytatás.)

Ah! pedig oly kevés kellett ahhoz, hogy e szegény leányt boldoggá tegye. Felesleges, hogy Csongrády Géza a boltokat járja s szép ruhákat, drága ékszereket keressen menyasszonya számára.

Egyszer el is mondja azt susogva, lángoló arccal, fejét vélegénye vállára hajtva Berta. Hanem Csongrády Géza csak mosolyog arra s nem nagyon komolyan veszi. — Minden leány azt mondja menyasszony korában. De Csongrády Géza nem oly gyermek már, hogy azt higye, mintha a vagyonnak semmi szerepe sem volna itt. Elhiszi, hogy a leány igazán szereti őt.

— De fogadom, hogy nem szeretett volna belém, ha valami szegény ördög volnék, — valami kopott kabátos szegény írnök.

Ismeri már a világot, tudja, hogy nincs esupa harmatból és holdsugárból szöve, a fiatal leányoknak is van eszük; hanem ez még nem nagy baj, Berta annál jobban fogja szeretni őt, mennél többet köszönhet neki: kényelmet, fényt, gazdagságot, előkelő állást.

Tudja, hogy pajtásai ugyanazt mondanak erre: hisz azért nem szükséges, hogy nőül vedd; szeretheted, már mint az ilyen leányokat szeretni szokás, hanem azért nem kell kompromittálnod magad.

Tudja, azért nem is szól barátainak semmit: egy kukkal sem árulja el, hogy mi a fő a feje. Titokban tesz meg minden elő-

készületet az esküvőre, nem fogják őket ki-hirdetni a templomban; mikor elérkezik a nap, akkor majd két bizalmas barátját fölkeri, hogy legyenek tanúi. Milyen szemeket meresz-tenek majd azok! Semmi ceremónia, csak két bérkocsi, beülnek, a templomnál kiszállnak, öt perc alatt vége az egésznek, aztán ki a vasúthoz, a gőzmozdony fűtve, a vonat rohogva megindul, Géza egyedül ül majd a coupéban kis feleségével. Idegen szem nem háborgatja boldogságukat. Irigy bámészkodás, guny, pletyka távol marad tőlük. Egész évig hazá sem térnek külföldről.

Mindezt nagyon jól elrendezte már gondolatában Csongrády Géza. Az egy év alatt, míg távol lesznek, lassanként bele törődik a világ házasságukba.

Bertának jó volt ugy, a hogy Géza tervezte. Neki senkije sincs, a kit fájna itt hagyni; ő szívesen követi férjét a világ bármely részébe, nem bánja, bárméddig maradnak ott, sőt örülne, ha végkép ott maradnának, ha soha vissza nem térnének. — Ugy rémlik neki, mintha ott az idegen földön boldogabb lehetne, ott, hol nem ismeri őt senki.

Nem tudja, hogy mitől fél, de fél valami mitől. Olyan homályos képelet az, mely lekére nyomul, mintha valami nagy szerencsétlenségtől kellene tartania. Szereti, hogy esküvőjük oly esendesen fog végbemenni, remeg a kíváncsiak szemétől, a rosszakarók nyelvétől és mégis úgy rémlik neki, mintha ez a titkolózás semmi jót sem jelentene. Géza szegyel vele nyilvánosan, az egész világ szemelátára az oltár elé lépni.

Büszkeségét fölláztatja ez a gondolat; de hallgat. Soha egyetlenegy szót sem ejt el erről Géza előtt. Ez a büszke lélek nem szokott panaszkodni, mindent szívbe zár és Géza sohasem fogja megtudni, mi lehet az, ami meny-

kivonat.

óság mint te-
teszi, hogy
lakos végre-
-bűszörményi
elleni 30 frt
íranti végre-
nyiki kir. járás-
szörményi vá-
-bűszörményi
-17612 hrsz.
-bűszörményi
A + 3212 hr.
udvarra és
103/887 tkv.
hirdetményre
illetménye
kimondása
10849 sztjvk.
ingatlanra
ményi 3045
57 hrsz. in-
megállapi-
verést elren-
jelölt ingat-
ber hó 12-ik
lőltir bíróság
rtandó nyil-
tott kikiáltási

Horváth

kir. írásbíró.

eny.

ros tanácsa
szerint a vá-
-regále és a
Lajda csap-
dály szedési
folyó 1887.
délelőt 10
1-ig terjedő
n, — a vá-
egtekinthető
bábérbe fog
hajtók azzal
nt kikiáltási
arverelő bi-
letenni tar-
er 19-én.
si tanács.

modern

R.

nak abbéli elhatározását találni, hogy a jelen közgyűlés összehívását és megtartását oly időpontra tűzte ki, a midőn az új ipartörvény által testületünk szervezeteinek tekintetében követt módosítások már befejeződtek nyerték.

Kötelességemnek tartom azonban már e helyen is felemlíteni, hogy azon hosszú időszak alatt — mióta a közgyűlés tartott — testületünk bel- és küléletében sem az ügyek vezetése, sem a kötelezett és azonfelül teljesítésre várt munka soha egy percére sem szünetelt, sőt ellenkezőleg a felszaporodott nehézségek és akadályok dacára is, választmányunk oly munkásságot és tevékenységet fejtett ki, mely míg egytelő pozitív eredményeket biztosított, — addig másfelől elejét véve számos oly jelenségnek és törekvésnek, mely testületünk kifejezett célzataival nem egyezett és a mely ezen eredményeket kockáztatni lett volna hivatva.

Eltételeztem teendők nagymérvű felszaporodását, melynek kutterforrását a testület által létrehozott és fenntartott humanus és közmívelődési intézmények sokoldalú szükségleteinek nehezen eszközölhető kielégítése képezi. — A legnagyobb nehézséget, mondhatnám akadályt a választmány előtt az képezte és ezzel kapcsolatosan a legnagyobb óvatosságot, legtöbb munkát, körültekintést és megfontolást az igényelte, hogy a változott viszonyok és törvényes intézkedések következtében szakítani kellett a múlttal s el kellett hagyni az új törvény kerestülvitelének folytán azon alapot, mely testületünk fenállását tételes törvény hiányában, de szokás jogánál fogva mindeztideig biztosította, — és keresni kellett egy új alapot, mely annak fenállását és megélhetését a törvényszabta szűk korlátok közt is lehetővé tegye.

Mennyiben sikerült ezen főfontossága kérdést a bemutatott társulati alapszabályokban a választmányunk megoldani, annak elbírálása a tisztelt közgyűlés ügyköréhez tartozván, azzal itt bővebben nem foglalkozom: de annyit kötelességemnek tartok mégis felemlíteni, hogy a választmány, gondos körültekintéssel s a viszonyok tüzetes számbavételével igyekezett mindazon előnyöket és kedvezményeket biztosítani, melyek a törvény korlátain belül társulatunk javára biztosíthatók valának.

Addig elmentünk e téren, a meddig csak elmebítettünk, de nem volt mód és alkalom arra nézve, hogy testületünk, illetve társulatunk kizárólagosan és csak is törvényes formák által nyerje fenállásának anyagi biztosítását.

A társulati kénszer a törvényhozás intézkedése folytán eseten és vele együtt esett társulatunk némely oly bevételi forrástól is, melyet megszokott állandónak tekinteni.

Ezekről, valamint oly hatósági jogok gyakorlásáról is, minőkkel a törvény az ipartestületeket felruházta, le kellett tehát mondanunk, hogy az ipartörvény szelleméhez képest társulatunk keletkezését és fenállását kizárólagosan a szükségérzetnek s az önkéntes hozzájárulásnak köszönje.

Nincs szándékomban az ipartörvény intézkedéseit bírálatos megjegyzésekkel kísérni, még a tekintetben sem, a mennyiben a kereskedelemre vonatkoznak, — de nem mellőzhetem hallgatással, hogy míg az 1884. é. XVII. t. cz. az ipartestületeket messze menő kiváltságokkal, sőt hatósági jogokkal ruházta fel, addig kereskedő testületek létesülését nemcsak meg nem engedi, hanem még a társulat cím alatt fennállót s ugyanily cím alatt keletkeztető kereskedő társulatok működési hatáskörét az ipartestületek működési jogkö-

rével össze nem hasonlítható szűk korlátok közé szorítja.

Lehet, hogy ez így van jól s helyes azon feltevés, hogy a kereskedő osztály minden társulási kénszer nélkül, egyedül önjereire és intellektuális képességére támaszkodva megfogja találni a törvény szűk korlátain belül is azon alapot, melyen közös érdekeit gondozhatja s létrehozott eddigi alkotásait fenntarthatja.

És bármint vegyük is a dolgot, ezen feltevésnek jogosultságát a szükség érzetnél fogva el kell fogadnunk, különösen most, midőn a közgazdasági reakció minden téren és irányban gyakorolja hatását és veri bilincsekbe a kereseti szabadságot.

A miért századokunk keresztül annyi küzdelem folyt, — a miért a civilizált népek annyit áldoztak s a miért a legnemesebb emberbarátok, legnagyobb tudósok, bölcselek, politikusok nemzetgazdák, — szóval a miért az emberiség színe-java generációk küzdelmél áldozta: a kereseti szabadság! az most újabb támadásoknak van kitéve azon közgazdasági politika következtében, mely elől különösen, de ezen ott vette kezdetét, a hol egykoron a gondolat és lelkiismereti szabadságot legfőbb áldoztak.

Pedig a kereseti szabadság korlátozása, legyen az mint ezé, vagy mint e zök alkalmaszva, — visszahatásánál fogva nemcsak a gondolat és lelkiismeret szabadságát, de azzal kapcsolatosan mindazt megátadja és kifejeződésére gátolja, melyek a népek és nemzetek művelődésének legszebb vívmányait képezik.

A belföldi munka és termelés védelmének céljából alkalmazott közgazdasági reakció ma már túlhaladt még az ancien regime alkotásain is.

A buza és lisztvárok felemelését nyomában követte a hus és zsír, a cukor, bor, szesz és minden egyéb fogyasztási cikk forgalmának nagymérvű megadóztatása.

Mellőzve lett a szerződéses vámpolitika, hogy az autonóm tarifák öve alatt a tiltórendszer lehessen életbe léptetni, mely egy szerszind kedvező alapot szolgáltatott az agrár mercantilt és ipari érdekeknek egymástól való elválasztására és szembeállítására, — mihez még az államhatalom beavatkozása is igénybe vétetett.

Ki lett adva a jelszó, hogy minden munka belföldön és belföldi munkások által végeztessék. Amerika tehát óriási pusztaterületeinek dacára is védekezni a kínai és európai munkások bevándorlása ellen.

Oroszország számuzi porosz és osztrák származású munkásait s viszont Németország is minden idegen elemet kiutasít területéről, és Franciaország, az emberi jogok megalkotásának hazája siet Németország példáját követni, de annak hozzáadásával, hogy még az idegen látogatókra is adót vet. — És a mint a nagy államok cselekednek, hasonlóképen járnak el az apró országok is, noha ezeknek nagyrésze külön önálló ökonomiai testet nem képez.

A kereseti szabadságnak ily mérvben és irányban való korlátozása azonban nem lokalizálható és nem tartható fenn a nélkül, hogy az át ne vitessék a gondolat és lelkiismereti szabadság terére, mert hiszen az anyagi dolgok és kérdések irányában tanusított türelmetlenséget mindenütt nyomon követik a nemzetiség, társadalmi és felekezeti surlódások.

Örizzkedni fogok itt az antisemitizmus kérdésével foglalkozni s csak példaképen hozom fel, hogy ezen képtelenség keletkezésének helye és ideje mindenütt összeszik a köz-

gazdasági modern reakció fellépésével, s ott a hol erre hely, idő, vagy alkalom nem kedvez, ott helyettesítve látjuk azt a töke és munka egymás közti elkeseredett harcának felidézése által.

Egy évtized óta minden képzelhető alakban és formában organizálni látjuk a reakció szűlté védelmet, de a nélkül, hogy a belföldi munkának és termelésnek védelmére szolgálja. E helyett azonban oly gazdasági chaos hozott létre, mely lehetetlenné teszi az eligazodást s a munka és termelés eredményének biztosítását.

Üdvőt vagy hasznost egyébiránt még semmiféle reakció nem hozott létre, legfeljebb csak stagnációt eredményezett, mely magában véve is azonos a hanyatlással.

A gazda, iparos és kereskedő ma nem találta meg e feldiesért védelem mellett ferdőzésének megérdemelt gyümölcsét és nem képes az anyagi statusquo t sem fenntartani. A létért való nehéz küzdelemben áldozatul kell hozniok termelési képességeket és jó ha ezt minimumra redukálva jobb időkre még fenntarthatják.

Midőn tehát azt látjuk és tapasztaljuk, hogy a művelt államok nagy részének koránya a közgazdasági desorganizatio dacára is az egész vonalon takarodót fuvat a szabad emlékeknek, — midőn a földművelés, ipar, kereskedelem és közforgalom szabad mozgathatása az eddig alkalmazott és jónak bizonyult mértéknek egy parányára szállított alá, — midőn az államhatalom beavatkozása nemcsak a népek és nemzetek békés versenyt nem türi meg a világ-piaczokon egymás mellett, hanem salonba igyekszik gyűrti a belföldi forgalmat is, — és midőn már nem lehet semmit eladni és bevásárolni ott és akkor, a hol és a mikor az legelőnyösebben eszközölhető: akkor valóban életszükséggé válik a társulás eszméjének kifejlésztése s az összetartozás érzetének ápolása, hogy a közös érdek ezen módnőküli megtamadásokkal szemben közös erővel védelmeztessek.

És valóban az osztályérdekeknek egymástól való elválasztása és azoknak izoláltan való előtérbe helyezése következtében mindenütt tömörülnek látjuk a homogén elemeket, csakhogy ezen tömörülésnek főezelját ma már nem annyira az általános érdekek fejlesztése, hanem inkább csak az osztály-érdekeknek megvédelmezése és gyarapítása képezi.

A gazda közönség társul, hogy érdekének megóvása céljából messze menő separát intézkedések életbe léptetését követelje.

Az iparos közönség pedig preventív rendszabályok alkalmazását óhajtja ugy a szabadverseny, valamint a gyárak, nagy vállalatok és a nagy tökének attractiójával szemben.

Még legkevésbé van organisálva a kereskedő osztály érdeke; holott ez volna leginkább hivatva saját jól felfogott érdekének tekintetéből is az iparos és gazda-közönség ellentétes követelményeinek kiegyenlítésére közreműködni, de sajnos, hogy még nem látjuk és nem tapasztaljuk, hogy a magyar kereskedelem valamely kérdésben állást foglalt volna s formulázta volna érdekének jogosult követelményeit; pedig hát ezen érdekeknek kielégítése több mint egy irányban önmagától is összeegyeztető és érintett ellentétes dolgokat.

De nekünk nemcsak általános nemzetgazdasági, hanem lokális viszonyainknál fogva is szükséges és elodázhatlan feladatunk a társulás eszméjét saját szerény hatáskörünkben fejlesztési s az összetartozás érzetét ében tartani.

szenvédélyt, hogy elűzze a szerelmi varázskevely álmait, melyekhez semmi joga sincs.

Es ha osztja is Elemér egető szerelmét, még akkor sem szabad bevallani előtte a leghívőbb, legszentebb érzelmét, nagyravágyó anyja sohasem adná beleegyezését házasságukhoz, s hogy ő örökös fájdalmat, vagy elkeseredést hozzon arra a nőre, ki rokona, s őt házába fogadta, — ezt tiltja a becsülete Soha, de soha sem lehetnek egymáséi. Oh ezt ő nagyon is tisztán látta! de nem volt képes megőlni magában az emésztő tűz fenesapongó lángjait; sirt, feljaldult, kétségbeesett, tördelte kezzeit, — de mind hiába, annak a fenkölt lelkű férfinak alakja tiszta fénytől elárasztva ott lebegett lelki szemei előtt mindig, álmában, ébrenlétében egyaránt.

Semmije sem volt az életben szerelmén kívül, s erről is le kellett mondania. A sok szenvedéstől meggedzett leány végre eltökélte, hogy futni fog szerelme elől, nem szabad bevarnia, hogy az a férfi talán nyilatkozzék előtte, mert ezáltal képes volna őt elhatározásában megintatni, s készen volna aztán a ház nagy szerencsétlensége is. Elmegy innen, ugy, hogy össze se jöjjön vele többé. Elviszi magával annak emlékeit, ki először és utolszor készlette dobogásra szívet, megédesíti vele keserves életét szomorú elhagyatottságában.

Még a szerelmi fájdalmakban is rejlik báj. Neki el kell mennie, el, a kötelesség ugy kívánja, és nem is fog soká tévovázni.

XIII.

Romvári Arisztid gróf az egész nap igen bánatos arczot szinlett s hogy aggdó figyelmességének tanujelét adja, minden órában elküldötte a szolgát, hogy kopogtasson

Azon alkotások, melyek testületünknek köszönik létezésüket s melyek ma már szépe fejlődésnek indultak, mulhatatlanul megsemmisülnének, ha nem sikerülne társulatunkat biztos alapra fektetni. Az egyéni és osztály érdekek sem nyerhetik más uton képviselőket mint a társulás útján, mert ennek nem létében amazoknak nyomátéket kölesőzni nem lehet.

Az általános — lokális — és egyéni érdekek szempontjából tehát meg kell alkotnunk a debreczeni kereskedő társulatot, melynek szükséges volta elől a debreczeni kereskedő osztálynak egyetlen tagja sem zárkozhatik el.

Napi hírek.

— **Vétes Arnold** lapunk szerkesztője tegnap Budaestre utazott, hogy a Kisfaludy társaság mai ülésén személyesen olvassa fel székfoglalóját. A székfoglaló novella címe: „A z a s s z o n y”.

— **A vivo tanfolyamra**, melyet a torna egylet tart fenn s Jeney Miklós vezet, folytatást lehet jelentkezni vagy Orvanyi Vilmos egyleti művezető vagy Jeney Miklós uraknál. Idáig mintegy 30-an iratkoztak be, a mi a növekedék mult évi számához képest igen csekély, lévén akkor a vívást tanulók száma mintegy hetven. Azt hisszük, hogy most is még többen fogják ez alkalmat felhasználni a testező, férfias s társadalmi életben gyorsan hasznossá és szükségessé válható sport elsajátítására. — Valószínűleg ezen a héten meg fog alakulni a torna egylet kebelében már a mult évben is működött önálló csoportja, mely hivatva volna egyesíteni a tornászát által Debreczen nagyszámu intelligens ifjúságát. E csoport képezhetné magvát, alapját egy virágzó debreczeni athetikai klubnak, minő Budaesten és Kolozsvárott olyan élénk, pezsgő működést fejt ki. Vajha városunk ifjúsága ne soká külső, követni a nemese példát, melyet Budapest és Kolozsvár felmutatott!

— **Iparosok és kereskedők figyelmébe.** A nagyméltóságú földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszterium f. é. szeptember 16-án 42245 sz. alatt intézett leiratával értesít a kamarát, hogy Közseg szab. kir. városnak szabály rendeltét, mely szerint a házalo kereskedés nevezett város területén, a fenálló kázalási szabályok 17. § ában bizonyos vidékek lakóinak biztosított jogok épségben tartása mellett egyáltalán megtiltatott, — helyben hagyta. Mi is az érdekelt körök által leendő tudomás vétel céljából ezennel közhírré tétetik. Debreczen 1887. okt. 24. — A kereskedelmi és iparkamara.

— **Adomány a nögyleti árvaháznak.** Beköszöntött a hideg ősz s ezt nyomon követi a még zordonabb téli időszak: félelem annyi szegénynek, nyomorultnak. Ezek most kétszeresen rászorulnak a jószívű emberbarátok adományaiba. Meleg étel, meleg ruha, meleg lakás kell nekik is. — A debreczeni közönség gazdagon teljesíti is ezen humanus kötelességet s a szeretet művésnek gyakorlása egy időzszakban sem szokott olyan kifogyhatlan módon nyilvánulni, mint ilyenkor. Főiskolai szegénytanulóknak, a jótehető nögyelet szegényeinek, a népkonyháznak sok száz forint gyűlt egybe, mihelyt a felhívó szótat megjelenik. Turai Farkas ki első szokott lenni mindenütt, hol enyhíteni kell a nyomort, letörölni az inség könnyeit, már megkezdte az adakozást a debreczeni jótehető nögyelet által fenntartott árva ház javára

Leona ajtaján s hozza aztán neki rögtön hírtül, hogy a nagyságos kisasszony miként érzi magát.

„Ha egyszer megkezdted az ostromot, folytatd egész erővel, s ne vonulj vissza, csak a győzelem után.“ Ilyenképen szól, a szellemes reflexiókban dugszdag Ovidius Naso a római tüzesvérű ifjakhoz „Ars amandi“ című művében.

Es Romváry ugyan ezt az elvet valja, anélkül, hogy a nagy költőnek lett volna tanítványa; a szerelem művészetében őt a praktikus élet segítette a bő tapasztalatok szerzésére.

Viola a mint Leonától eltávozott s szobája felé menve, a gróf által elfoglalt vendégszobák előtt haladt el, Arisztid meghallotta könnyed járása nesztét és ruhája suhogását, erre hirtelen tűz gyulladt ki szemében s bódító kéj árasztá el egész valóját, s a mint hallá, hogy a leány magára zárta az ajtót, gyorsan, nagy elővigyázattal, lábuj hegyen járva, s lélegzetét visszafogva a zárt ajtó elé sietett. Szíve szörnyen lüktetett.

A falánk bujaságtól villogó szemével a kuleslyukon leselkedett keresztül a leányra. Viola ágya épen az ajtóval volt szemben s így minden mozdulata szemébe ötlött a kéjves önkívülettől reszkető férfinak, kiben az inger és vágy szörnyű módon fokozódott. Viola mit sem sejtve lebontá illatozó, majd nem földig ért fekete dus haját, és az a büvölő nyakszirt, az a csodaszép márvány váll, s az a telt plasztikai kar szédítő, szobontó meztelenségükben tündöklő tárukt az élreszögűt ember szeméi elé.

(Folyt köv)

szerkesztőségünkben útmanus intézetet kezdesse. — Ez őss egylet pénztárnokának a következő elismervénye: „Turai Farkas ur mai rintot volt szives a nögyelete alatt álló árva — A midőn a jelzett — nel szerencsém van elítáznai: egyszersmind a nöyzónak őszinte köszönettel Debreczen 1887 okt. 24. pénztárnok.

— **Öngyilkosság.** pinézér, tegnap este 9 órából Salétram ur csövű pisztolyal megölt életben szállított maradásához azonban sebb veszelés.

— **Figyelmeztetés.** kereskedelemügyi nagys. é. szeptember 16-án 40000 delete értelmében ezen miszerint a közönség egyéb ügyekben kérdés jövőben nem a magyar tóságához, hanem a k megbízott üzletvezető főnökökhöz forduljon. ber 24. A kereskedelmi

— **Köszönet nyilvánosan mutatkozó részvét.** Lászlónak f. hó 22-én tételén nyilvánult hársára kötelez bennünk nagytisztelétü s tekint tanuló ifjúság, a főiskőség hálás köszönetinke 25. Lehoczky Lajos és

— **Esküdtzseki tárgyalás.** kerületi közvadászok a naszótt nagyváradi la az esküdtzseki tárgyal november hó 21-iki debreczeni kir. törvénys gen lévő sajtóbiróság

— **A Guth** erdőség zött az orbáncz, mint pitva lett járványsermi miniszterium értesített

— **Korcsolyázó t** a mi kedves, szép Na hetösen elhagyatott, es volt. De másékt len át is, a kemé mikor csak egy ropog és ezüst helyei min szemecské csilognak a hiányzani a közönsé ről. A helyi vasu nyáron, — de a t is tömve lesznek kirá élvezni a kellemes szó.

A korcsolyázó egylet hezen megközelíthető a melyhez sem egyenes mes közlekedési eszköz hogy a Nagyerdőn álli mes sportot kedvelők megközelíthető, az oda a korcsolyázási sportu s abban való esítéket nyújt a befektésége iránt. A városi késszéggel adta meg a vett korcsolytérnek a tulajdonán való berend a kívánt területet csek fizetés kötelezettsége birtok jövedelmezőségé abban. Valamint a d részvénytársaság is é látta, v o n a l a i f o r d e s e szempontjából, ha épül s kész lett e cél hozatalára is. A szerlet és a városi hatóság méter. (2 kat. hold s 40 dese iránt már alá var hivatala meg is kezdette gátását. Az új korcsolya leten lévő kutól keleti szédságban a helyi vas tér kijelölésénél figyele rendezésére nézve készí t területet egyelőre tanács, a miért az eg fejében 5 darab 10 tozik fizetni. — A t á felegyengetése, 0. 2 mé fogadására alkalmassá forintba kerül. — E gál az egylet meglevő azon 6000 frts kölcső r. társulat minden kam egylet rendelkezésére hogy évente, a keresol tétel 1900 frt, törlesz nem teljesíthetne a kedv minden esedékesse vált fizetessék. Ha nagyobb sége a egyletnek, a késznek nyilatkozott kamat mellett. — tagjait valószínűleg napra közgyűlésre h érdemes elnök F e r e a választmányának s a további te s elterjessze egy csú csarnoknak tervezetét melyet a Tóth és Var

festületünknek nek ma már...
és egyéni...
szervező...
Kisfa...
személyesen...
széktögláló...
lyet a torna...
vezet, foly...
vényi Vilmos...
Miklós urak...
zoktak be, a mi...
képest igen...
tanulók száma...
ogy most is...
felhasználni a...
életben gyak...
rálható sport...
ezen a hé...
egyet kebe...
dött önállóak...
egyesíteni a...
számu intelli...
hetné magvát...
hetikai klubb...
svártott olyan...
Vajha váro...
követni a ne...
és Kolozsvár...
figyelmébe. A...
és kereske...
szeptember 16-án...
tával értesíté...
kir. városnak...
a házaló ke...
en, a fenálló...
nyozony vidé...
épésben tar...
tott, — hely...
körök által...
ezennel köz...
kt. 24. — A...
vázának. Be...
yomon követi...
félelme annyi...
ek most két...
emberbarátok...
g ruha, me...
A debrec...
on teljesíti...
szeretet mű...
n sem szokott...
ánulni, mint...
óknak, a jó...
népkonyhá...
gybe, mihelyt...
ra i Farkas...
hol enyhíteni...
ség könnyeit...
a debrec...
let által...
javára

szervezőségünkben öt forintot tevén le a hu...
mánu s intézet szükségletei fe...
dezésére. — Ez összeget átadtuk az...
egylet pénztárnokának György Elek urnak, ki...
a következő elismervényt állította ki arról :
"Turai Farkas ur mai napon 5. ö t o. é. fo...
rintot volt szives a nögyelet vezetése s felü...
gyelete alatt álló árvaház javára beküldeni.
— A midőn a jelzett összeg átvételét ezen...
nel szerencsém van elismerni s e helyen nyug...
tázni: egyszersmind a nemes szívű adomá...
nyozónak őszinte köszönetemet nyilvánítom.
Debreczen 1887 okt. 26. György Elek nögyel...
pénztárnok.

— **Öngyilkosság.** Kolozsár József 22 éves...
pincér, tegnap este 9 órakor öngyilkossági...
szándékból Salétrom utjai lakásán egy két...
osóví piztolylal mellbe lötte magát. —
Még életben szállították a kórházba; élet...
ben maradásához azonban kevés remény van...
mert e seb veszélyes.

— **Figyelmeztetés.** A földmivelés, ipar és...
kereskedelmügyi nagym. miniszteriumnak f...
é. szeptember 16-án 40034. sz. a. intézett ren...
delete értelmében ezennel közhírré tétetik...
miszerint a közönség vasúti díjzabási és...
egyéb ügyekben kérdéseivel és kívánalmaival...
jövőben nem a magyar államvasutak igazga...
tóságához, hanem a közvetlen intézkedéssel...
megbízott üzletvezetőségekhez és forgalmi...
főnökökhöz forduljon. Debreczen 1887 októ...
ber 24. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Köszönet nyilvánítás.** Azon általáno...
san mutatkozó részvét, mely kedves fiunknak...
Lászlónak f. hó 22-én történt végtségessé...
g tételén nyilvánult, hálás köszönet nyilvánítá...
sára kötelez bennünket. Fogadjja tehát a...
nagytszteleti s tekintetes tanárkar, a nemes...
tanuló ifjuság, a főiskolai énekar és közö...
ség hálás köszönetünket. Derecske 1887. okt...
25. Lehoczky Lajos és családja.

— **Esküdtészi tárgyalás.** Pognár Dénes...
kerületi közzvádlónak Jakobovics Móricz pa...
naszlott nagyváradi lakos elleni sajtóperében...
az esküdtészi tárgyalásra határidőül a f. évi...
november hó 21-diki napja tüzetett ki a...
debreczeni kir. törvényszék hivatalos helyisé...
gen lévő sajtóbírósi tárgyaló terembe.

— **A Guth** erdőségen lévő sertések kö...
zött az orbáncz, mint szakértőleg megállap...
ítva lett járványszerileg fellépett. Erről a...
miniszterium értesítettet.

— **Korcsolyázó tér a Nagyerdőn.** Idáig...
a mi kedves, szép Nagyerdőnk télen megle...
hetősen elhagyott, csak kevésbé látogatott...
volt. De másként leszén ezután. — Té...
len át is, a kemény téli napokon, —...
mikor csak egy ropog talpunk alatt a hó...
és ezüst pelyhei mint megannyi gyémánt...
szemesek csillognak a nap fényében, nem fog...
hiányzani a közönség a Nagyerdő...
ról. A helyi vasut vonatai nem csak...
nyáron, — de a téli időszakban is...
is tömve lesznek kirándulókkal, kik sietnek...
élvezni a kellemes szórakozó helynek örömeit.

A korcsolyázó egylet belátván, mennyire ne...
hezen megközelíthető az eddigi korcsolyatér...
melyhez sem egyenes út, sem olosó, kenyel...
mes közlekedési eszköz nincsen, elhatározta...
hogy a Nagyerdőn állít fel új pályát e n...
emes sportot kedvelők számára. Ez olosón...
megközelíthető, az oda kijutás kényelmese...
s a korcsolyázási sportnak mind általáno...
sabban való elterjedése bizto...
sítéket nyújt a befektetett tőke jövedelmez...
sége iránt. A városi tanács a legnagyobb...
készséggel adta meg a lehetőséget a terve...
vett korcsolyatérnek a Nagyerdőn a város...
tulajdonán való berendezésére, az által, hogy...
a kívánt területet csekély jogelismerési díj...
fizetés kötelezettsége mellett átengedte; e...
birtok jövedelmezőségének emelkedését látván...
abban. Valamint a debreczeni helyi vasut...
részvénytársaság is érdekében állónak ta...
lálta, vonalai forgalmának növeke...
dése szempontjából, ha a korcsolya tér fel...
épül a kész lett e ezébből anyagi áldozatok...
hozatalára is. A szerződés a korcsolyázó egy...
let és a városi hatóság között a kért 13 ezer...
méter. (2 kat. hold s 400 □ öl) terület. átenge...
dése iránt már alá van írva, s az erdőmesteri...
hivatal meg is kezdette a téren levő fáknak kivá...
gatását. Az új korcsolyázó tér a furdőház köz...
lében lévő kuttól keletre esik, szemben s szoms...
zédságban a helyi vasut megállóhelyével. E...
tér kijelölésénél figyelembe vették a Nagyerdő...
rendezésére nézve készített parkirozási tervet...
E területet egyelőre 15 évre engedte át a...
tanács, a miért az egylet jogelismerési díj...
fejében 5 darab 10 francos aranyat tar...
tozik fizetni. — A t á g a s t e r ü l e t e k...
elegyengetése, 0. 2 méter vastag vízreteg be...
fogadására alkalmassá tévése mintegy 7000...
forintba kerül. — Ennek fedezéséül szol...
gál az egylet meglévő 1000 frtnyi tőkje s...
azon 6000 frtes kölcsön, melyet a helyi vasut...
r. társulat minden kamat nélkül bocsát az...
egylet rendelkezésére oly feltétel alatt, —...
hogy évente, a korcsolyázási szezon végz...
tével 1000 frt, törlesztendő; mit ha az egylet...
nem teljesítetne a kedvezőtlen viszonyok miatt...
minden esedékessé vált összeg után 5 % kamat...
fizetessék. Ha nagyobb kölcsönre lesz szük...
sége a egyletnek, a helyi vasut társulat...
készenk nyilatkozott ennek adására is 6 % os...
kamattal. — A korcsolyázó egylet...
tagjait valószínűleg a legközelebbi vásár...
napra közgyűlésre hívja össze a tevékeny...
érdemes elnök F e r e n c z y Lajos ur, hogy...
a választmányának szabad kezét kérjen...
a további teendőkre nézve...
s elterjessze egy csinos, célszerű korcsolya...
csarnoknak tervezetét és költségvetését is...
melyet a Tóth és Varga helybeli építő czég

készített. E költségvetés szerint a csarnok 7160...
frtba kerülne. A pálya északi oldalán épít...
tetnék fel, úgy hogy délre nézne tetszetős...
svajzi stílusú homlokzatával. Tervezve vannak...
benn: tágas nézőtér, feleselő helyiségek, kü...
lön a férfiak, külön a nők számára; étterem...
női toiletté szoba, konyha, iroda, pénztár, s ze...
nekari helyiség. Igazán disze lenne a Nagyer...
dőnek. Hisszük, hogy a közgyűlés el is fo...
gadja e tervet kivételre.

— **A filokszera pusztításáról** terjedelmes...
jelentést adott ki a földmivelés, ipar s ke...
reskedelmi m. kir. miniszterium a mult évre...
vonatkozólag. E jelentés szerint 1885. végéig...
396 községben lett felfedezve a veszélyes...
rovar, 1886. év folytán felfedeztetett 186...
községben, tehát a filokszera által elpett...
terület közel 47 százalékkal növekedett. E...
szerint a zárlat alá helyezett községek száma...
1886. év végén már összesen 582-re rugott...
Ez az 582 község 35 megye területén feks...
szik és pedig 636 a szűkebb értelemben vett...
Magyarországban, 46 pedig Horvátországban...
Biharmegye területén 30 község szőlője volt...
filokszeralepett a mult év végével és pedig :
Szerep, Albis, Asszonyvásár, Bogyszló, Ge...
nyéte, Kécz, Kohány, Lóki, Margitta, Otto...
mány, Szalacs, Ér-Diószeg, Hegyköz Szent...
Imre, Hegyköz Szent-Miklós, Jankatalva...
Kis-Kágya, Kóly, Nagy-Kágya, Székely...
hid, Vajda, Bozsa y, Micske, Pokloste...
lek, Tóti, Tóttelek, Siter, Fugyi-Vásárhely...
Nagyvárad, Püspöki és Bályok. Az 1887-ik...
év folyamán összesen 26 filokszera-irtó szer...
vagy erre vonatkozó javaslat került a kisér...
leti állomás elbírálása alá. A titkos össze...
telű szerek ezuttal is mellőztettek. Ilyen volt...
9. Szereikkel nem titkolóztak 17-en. Ez utób...
biai közt volt Nagyváradról dr. Haydu Gyula...
és Bogyszlórol Arany György ev. ref. lel...
készk. Az ajánlott szerek, fájdalom! nem...
bizonyultak sikeresnek.

— **Biharmegyei hírek.** A g a r a s z e g y...
let alakításán fáradozik Szunyogh Szabolcs...
nagybirtokos, — M e r k e l lovardatulan...
engedélyt kapott a kapitányi hivataltól arra...
hogy N. Váradon néhány előadást rendezhes...
sen. E végből nagysátrát épít a Nagypiaczon...
hol az előadások a jövő hóban kezdődnek...
meg. — A b e c s i b i z t o s í t ó t á r s...
s á g kerületi főgynöksége, melyet eddig...
Tóth Jenő birt Nagyváradon novemb. elsején...
Debreczenbe helyeztetik át. — A n a g y...
s z a l o n t a i p r e s b i t é r i u m h o z R...
v é s z Bálint püspök levelet intézett a kü...
szöbön álló papválasztás alkalmából s első...
helyen Győri Lajos, másod helyen pedig...
Szikszay József urakat ajánlotta a közönség...
figyelmébe. — I s t a l l a t i o. Szebeni Gyula...
s z é k e l y h i d i r. k a t i p l é b a n o s ü n n e p...
s z e s t e s t e r t a r t a s o k a t S c h i f f n e r, e n d...
r ő d i p r e p o s t...
végezte.

— **Hogy jut az ember a keresztapasághoz?**...
Mint már többször említettük az arad...
megyei Kis Pereg község jubileummal ün...
te meg fenállásának 100-dik évfordulóját s...
é ünnepélyen részt vett Debreczenből...
l. Csiky Lajos hittanár is, ki ott igen...
szép, buzditó egyházi beszédet tartott. Ün...
nepély után a nagytiszteletű ur Arada utazott...
s ott hetfőn délelben ő és dr. Weisz Sándor...
néhány uri ember, kivel Skotiában ismerke...
dett meg Ferenczy Gedeon aradi ref. lelkész...
hez voltak hiva ebédre. Itt történt az „Aradi...
Közlöny“ elbeszélése szerint a következő eset :
Ebéd után a társaság a fekete kávé mel...
lett kedélyesen beszélgetett, midőn egyszerre...
egy szegény aradi polgár keresztelést jelen...
tett be. Az anya keservesen panaszkolta, hogy...
milyen nehezen birt gyermekének kereszt...
apát kapni. Felkérte vagy nyolcz ismerős jó...
barátját, de egyik sem akarta elfogadni. A...
kilencedik is csak immel-ámmal egyezett...
bele. Erre felállott dr. Weisz Sándor és a...
a következő kérdést intézte az apához :
— Hogy hívják magát jó ember ?
— Az apa megmondja nevét.
— Hová való ?
— Aradi — viszonzá az apa.
— Mitéle mesterember ?
— Szabó.
— Hány gyermeke van ?
— Ez a kis lányom már a tizenkettedik.
— Mind egészségesek-e ?
— Olyan mind mint a makk, instálom.
— Van-e valami vagyonja ?
— Nincs nekem a feleségem és gyerme...
keimen kívül semmim.
— Miféle vallásu a felesége ?
— A feleségem gör. kel. én meg refor...
mátus vagyok.
— No akkor jó ember, ha elfogad, én...
felajánlom magam keresztapaságra.
A szegény ember zavarában azt sem...
tudta hirtelenben, hogy mikép köszönje meg...
dr. Weisznak a szives jó indulatját.
— De mivel fogom én ezt meghálálni a...
doktor urnak.
— Semmivel jó ember. Kötelesség ez.
Hanem egyre kérem csak.
— És mi legyen az kedves doktor ur ?
— Kérje fel itt, körünkben időző Cs...
k y Lajos tanár és lelkész urat, a hogy a...
leányát az keresztelje meg.
A jó ember oda fordult Csiky Lajoshoz...
a ki azonnal készséggel felajánlta, hogy a...
keresztelési szertartást teljesíti.
Ezzel a keresztapa felszólítja az édes...
apát :
— Miféle nevet választott leányának ?
— Instálom nekem mindegy, a kereszt...
apa belátására bízom a leányom nevét.

— Akkor legyen Ilona a neve.
— Így jutott Weisz Sándor dr. a keresztapasághoz, s Csiky Lajos kereszteléshez.

Színház-látogatók.

A „Pesti Hírlap“ szellemes tárcaczik...
ben rajzolja a színházlátogató típusokat : a...
habituét, a szomszédot, a fertálmágnást, a...
fiatal leányokat, a nagymamát, a tapsonczot...
az ezredes inasát meg Jucit. Ezek az alakok...
a fővárosi színházakból vannak ellesve, de...
azért rá lehet ismerni ezekre a vidéken is...
Olyan közös vonás jellemzi ezeket : s mert...
habitué, szomszéd, fiatal leány, nagymama...
tapsoncz és Juci ép ugy található a debrec...
c z e n i m e g a r a d i s z i n h á z n a l, m i n t B u d...
p e s t e n a m. k i r. o p e r á b a n, a z é r t a „P...
Hírlap“ után ezek közül mi is bemutatunk...
egy párt. Bizonyosan ismerősöknek fogják ta...
láni őket, önök kedves olvasóink, kik gyak...
rabban eljárnak a színházba.

Ime ilyenek ök !

A habitué.

Rendesen az első sorban foglal helyet...
Látésőve imponáns, feje kopasz és fényes...
mint az aczél, öltözete fekete szalonkabát...
kivágott mellény és fehér nyakkendő. A sza...
badalma tömördek. Ha hallasz előadás közben...
éktelen trombita marsogást, mely nem az...
orchestrumból származik, biztos lehets benne...
hogy ez ő : a habitué. Ha hallasz krakogást...
mely tulviharozza a nagy dobót, ez ismét ő :
a habitué. Nem beszél sokat, nem is tapsol...
hanem ha valamelyik színész nő (mindegy akár...
primadonna, akár kardalosnő) tetszetős trikó...
ban lép a színre, fogaát szíva dünyögő :
— Szappermoá !
Az előadással, lapokkal, kritikával, igaz...
gatóval, intendánssal nem sokat törődik, ha...
nem annál többet a ballettel, meg a kórossal...
Csak néha szól a kritikába, mikor már nem...
tűrheti a sok fekete emberből.

— Mit akarnak ezek a kritikusok Pár...
tényintől ? Hogy nincs benne drámai erő !
De már ez abszurdum. Annyi abban az erő...
hogy én se mernék kikötni vele. Szappermoá.

Egyre látésővez s csöndesen szívja ma...
gába a szinpad izgékony levegőjét a pillangós...
cipősekkel, rózsaszín szoknyákkal kacsin...
szempárokkal, piros ajkak közt ragyogó fog...
sorokkal ; széles ábrázatán olyan elégedett ki...
fejezés honol, mintha Brillat Savarin asztalán...
látványok nékednék, s mikor ilyen meglelik a...
látványnyal, hátradől székeben s szemeit be...
hunyva — mint egy boa konstriktor a lako...
ma után — emész.

Csak mikor a közzvényes lába megsaj...
dul egy ajtonyításra, jut eszébe, hogy minde...
z neki — savanyu szőlő.

A szomszéd.

Folyton az izgom, mozog, megüti a könyö...
kével az oldalbordázatodat vagy a könyöködet s...
még ő vet rád olyan tekintetet, mintha ne...
heztelne a mért láb, illetve könyök alatt vagy...
A lábával is folyton vándorol, hol egymásra...
rakja, hol kirugasztja őket a harmadik pad...
sorig, hol fölrakja az előtte nyuló padtámlára...
s mind annyiszor orron rugja a tyukszemedet...
vagy lelőki az öledből a kalapotad,

— Pardon ! — börgi ilyenkor hoszusan...
s ugy tesz, mintha a legördült kalap után...
nyulna kézzel lábbal, pedig a nyomorult...
csak fölháználja az alkalmat, hogy keresés...
közben az egyik sarkával bele lépjen a ka...
lapba.

Majd megszólal leereszkedőn :
— Kérem egy percre a szinlapot !
— Tessék, — és ezzel nem látod többé...
szinlapodat, mert mire visszakérnéd, szörin...
szálán eltűnt, illetőleg a negyedik padban ül...
rajta egy terjedelmes dáma. Hogy került alá...
ja, a jó ég tudja.

De a szomszédot ez nem zavarja, ujjolag...
hozzáfordul protektorri orrhangjával :
— Sziveskedjék egy minutumra ideköl...
csönözni a látésővét.

— Tessék, — és bánatosan irigykedve...
nézed mint delectálja magát a szomszéd lát...
ésőveddel órahosszát.

S mikor látja, hogy téged már alapo...
san megkínzott, a másik oldalon ülő szoms...
szédot kezdi ki s hallik időközökben onnan...
is töredezett szava :
— Kérem a szinlapot . . . kérem a lát...
ésővet . . . oh ezek a hitvány kalapok ! Ezer...
bocsánat !

A tapsoncz.

A legkiállhatatlanabb az önkéntes tap...
soncz. Akár van rá ok, akár nincs — tapsol...
Es hogyan ! Ha mozsarakat sütnének el a...
füled mellett, nem szólna nagyobbab, mint...
mikor ő összecsapja két nagy vörös tenyerét...
A mint valahol elejt valaki egy halk tapsot...
mint a vadász eb a nyul után, ugy ro...
han ő is utánna tenyérütegeivel
— legtöbbször ő kezdi, s végzi. Taps közben...
többször a markába fu az erő és hangzatos...
ság növelésére. Tenyerei kivörösödnek, szemei...
küdülnek, — liheg és szuszog, de nem...
enged.

Legtöbbször szonban mikor már kidü...
högnté, kitapsolta magát a színész egy rö...
gtonzésén ártatlan arczczal fordul hozzád :
— Ugyan kérem, mit is mondott ?
— Kicsoda ?
— A színész . . . mi volt az, a minek...
tapsoltunk ?

S z i n h á z .

(X) Négy nap egymás után telt nézőtér...
volt a színházban, s „P a p a g e n o“ tegnap...
előadása mégis vonzott közönség számu közö...
séget, holott még a hét folyamára két pre...
miere van hirdetve. Ez minden esetre a darab...
életre valósga mellett tanuskodik, s tekintve...
azt, hogy részben rossz szereposztás mellett...
is a megjelent közönség a legjobban mulatott...
állithatjuk, hogy Papagenó egyike a legjobb...
bohózatoknak.

A régi szereplők közül ott láttuk Ved...
rest, ki most is hatásosan játszott, de a...
mult sasonban sokkal több elevenséget ö...
tött alakításában.

Rónaszéki baka alakítása sem tévesz...
tette el hatását. Szerepét igen helyesen fog...
ta fel, a mennyiben inkább ma Naturbursch volt...
mint ostoba.

A mi a hölgyeket illeti azokkal kevés...
bé lehetünk megelégedve. — Természetesen...
nem Békessyt és Rónaszékinét értjük, kik...
most is kedves alakítását, és szemnek tetsző...
látványt nyújtottak, hanem Szilágyi és Dor...
sai kisasszonyokat, kik Koczor két leányát...
játszották.

Tavaly e szerepek Rónainé és Ellinger...
kezeben voltak. Akkor természetesen a 2-ik...
felvonás nem lapult ugy el, mint tegnap, sőt...
Ellinger kisasszony naiv szerepe biztosította...
a második felvonás sikerét. Meg nem foghat...
juk, mi tartotta vissza a kisasszonyt a já...
téktől ?

A kisasszony igen gyakran szokta ma...
gát betegkedésekkel kimenteni. Gyöngélke...
dése iránt a legmélyebb részvéttel viselte...
tünk. Azonban a színügy érdekében melyet...
az ő betegkedése gyakran meggátol rendes...
folyásában ohajtandó, hogy ne vállaljon ma...
gára olyan közzvetlenségeket, melyeknek...
teljesítésében annyiszor akadályozva van.

Igen jól fogták fel szerepeiket Hegyesi...
ki a borbély szerepében helyes alakítást muta...
tott be, s komikai érenek tág folyást enged...
tett, míg Bognár az orvos epizód szerepében...
tett bizonyoságot használhatóságáról.

A többi szerepek Lásziné, Halmái, Mol...
nár kezeiben voltak, kik természetesen az...
ensemble előnyére voltak.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

BUDAPEST, Okt. 26. A magyar...
delegatio értekezletén kijelöltettek, el...
nökké : Hajnald Lajos biboros érsek ;
alelnökké : gr. Tisza Lajos ; háznagygyá :
Harkányi Frigyes, valamint a jegyzők és...
albizottsági tagok.

SZOFIA, okt. 26. A kormányhoz...
jelentések érkeztek, melyek szerint Odes...
sában szláv bizottság szervekedett,
hogy a fejedelem, továbbá Stambulov,
Nacsevics élete ellen merénylet követtessék el...
A hatóságok nyomában vannak a Várnába...
érkezett egyéneknek, kiknél gyauus po...
kolgépek vannak. Egyikök elfogatott. Közlebb...
fontos teleplezések várhatók.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, 1887. október 27-ikén :
Itt másodszer :
Sarah grófnő.
Dráma 5 felvonásban.

A budapesti gabonatózsdéről.
Okt. 25.

Buza lanyha irányzattal indult ; a kiná...
lat elegendő s tekintettel a malmok tartó...
zó álláspontjára, sürgősebb is volt ugy...
hogy az árák 5—7¹/₂ krral csökkentek s mint...
egy 14000 mmáza került forgalomba. Más...
magvakban gyér volt a forgalom és az árák...
szilárdak maradtak.

A h a t á r i d ő k szilárdan innultak, de...
irányzatuk gyorsan ellanyhusult. A déli tőz...
s d e n i s m é t s z i l á r d a b b j e l l e g e t...
öltött azirányzat. E l a d a t o t t : buza tavasz...
ra 7.27—7.24—7.25 frton, buza őszre 7.03—
6.97—7.02 frton, tengeri máj.—jun.—ra 5.68—
—5.70 frton, zab tavaszra 5.66—5.64 frton...
zab őszre 5.33—5.29 frton.

A határidők hivatalos jegyzése : Buza...
tavaszra 7.25—7.26 frton, buza őszre 7.02—
—7.04 frton, tengeri május—jun.—ra 5.68—
5.70 frton, zab tavaszra 5.65—5.66 frton, zab...
őszre 5.30—5.32 frton.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs : Karczag Vilmos.

Ülő életmód

emésztési zavarokat, májdaganatot, dugulást...
arányeret stb. okoz, melyek a LIPPMANN...
féle Karlsbadi pezsgőpor használatá követ...
keztében megszűnnek. Kapható 60 kr. és 2...
frt. dobozokban.

DEBRECZENBEN : Rotschnek
V. Emil gyógyszerárban.

